

Novine prihajajo vsake nedeljo. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Crenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Izdajatec: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

Glasilo Slovenske krajine

Oglase sprejema uredništvo, tiskarna, upravništvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipét reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1, 50 D., v »Poslanom« 2-50 D. Takso za oglaševanje plača uprava i da za vse oglaševanje od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo

POSVET.

Ka vse je za našov gimnazijov?

Nesmimo si mi misliti, da se za našo gimnazijo nišče drugi ne briga, kak mi sami! Našo gimnazijo so meli že drugi dosta bole v računi, kak mi. Mislili smo, da s tem, či nam je država dala gimnazijo, mamó tudi že to pravico, da je gimnazija naša pa nam je nišče več nemre vzeti. Nego, tomi je ne tak! So ljudje, šterim dela naša gimnazija i vzgoja našega ljudstva strašno brigo.

Kak si ništerni ljudje mislijo?

Ništerni ljudje v svojem dobrom nakanenji do naše lepe krajine, majo etakšo skrbno i pametno misel:

Slovenskoj krajini ne trbe gimnazije! V toj šoli se namreč sami klerikalci vzgajajo. To je pa za državo največša nevarnost. To pa zato, ar tej ljudje dobro znajo, da so klerikalci sami protidržavni bandaške. Sobočka gimnazija pa, kak itak celi svet dobro zna, vzgaja same klerikalce, Kak se to godi, toga mi ne vemo, znajo pa to na nikši način tisti, šteri to gučijo. Pa ešče druga nevarnost bi znala priti, s tem iz naše gimnazije. Šolani klerikalci požerajo namreč šolane protiklerikalce. Zdaj pa naj bi se vsi ti šolani klerikalci trúcali sledi v domačo krajino, bi samo ednok vsi protiklerikalci preminoli z naše zemle. Zato trbe na vsakši način gimnazijo spraviti vó s Sobote. V Soboti spoj nesmi biti nikša srednja šola!

V Beltinci naj bo meščanska šola.

Zakaj to? Zato ka je to

strašno velka potreba v nacionalnom (narodnostnom) pogledi, ešče bole pa v gospodarskom. Vsi razumni ljudje namreč pravijo, da je za kmečko ljudstvo meščanska šola najbolje pripravna, to kaže že njeno ime — meščanska (mesto — varaš — polgarska šola.) V soboti nesmi biti gimnazije, ar bi se tam vzgajali sami klerikalci, i to je največša nevarnost za državo, kak tudi za državne elemente v našoj krajini. Ka pa v Beltinci? Vidite tam pa že obstoja nikši siromaški Sokol. Sokol, to vam je znate najtrdnejši državni steber. Te beltinski stebriček se pa mora nikelko podpreti, da lahko bole sigurno straži našo državo na severnoj meji. To vam je znate jako velki, zmóžen pa zaneslivi stražar! No, pa tomi našemi stražari lahko edino meščanska šola pomore nikelko na noge. Z meščanskov šolov bi prišlo namreč preci gospodov, šteri glavna briga poleg šole bi bila ta, da bi držali na nogaj beltinskoga Sokola. Ka pa z gimnazijov?

Gimnazija naj se preseli v Lotmerk!

Lotmerk je ne tak strašno klerikalen kak Sobota, gratao je zdaj pred kratkim tudi mesto, poleg toga je pa za celo prleško okrogolino potrebna tudi edna gimnazija i to nindri tam, gde je naravno središče Murskoga polja i Slovenske krajine. Pa takše središče, kak vsi dobro znamo, je ne šasa Sobota, štera v istini na sredini tej krajini leži. nego Lotmerk, šteri je tam na ednom jüžnom konci. Naša deca, či se ščejo kaj navčiti, itak ležej

idejo v Lotmerk, kak pa, da bitisti vsi k nam hodili. Preveč nas pa itak naj ne hodi v šole. Vej so šole ne za nas siromake.

Za nas je zdaj ešče v prvov vrsti pa najbolje potrebno, da se v vsakoj občini ustanovi Sokol, vej v šole bodo že drugi šli mesto nas. Zakaj bi ravno mi domačinje morali biti vsešerom na prvom mestu, da je itak ešče dosta drugi ljudi, šteri se tudi radi na prvo mesto postavljajo! Bodimo raj konči malo ponizni i pustimo raj druge nikelko naprej!

Ka pa te, Prleki ešče nemajo gimnazije?

Prleki se zovejo vsi tisti, šteri v svojem guči rabijo reč „prle.“ Prlekisimo po takšem tudi mi, nego mi smo sami sebe do zdaj nigdar ne zvali za Prleke i se pod tem imenom navadno razmijo Slovenci, šteri prebivlejo med Mariborom Ptujom i Mürov. Tej zovejo tudi sami sebe za Prleke, nam se pa ta reč tak nekam malo čudna vidi. Špotljivo ime je pa to ne.

Ja, prleki že majo svojo gimnazijo. To je gimnazija v Ptuj. Ta gimnazija pa ma dosta vzrokov za to, da ostane. Spoj od toga niti nesmi biti nikšega guča, da bi to gimnazijo ukinoli, četudi je Ptuj samo 25 kilometrov oddaljeni od Maribora, gde je tudi gimnazija. Kakši so tej vzroki? V prvov vrsti je eden vzrok mogoče tudi te, da v Ptuj nega tak velke klerikalne nevarnosti, kak v našoj Soboti. Drugi vzrok je pa té, da je to stara gimnazija. Zdaj po bojni je Pribičević ustanovo v našoj državi dosta nepotrební gimnazij, samo zato, da je s tem več kruglic dobo. Dneš morajo te gimnazije

brisati, zato ka so v istini nepotrebne. Da pa je naša gimnazija potrebna, toga neščejo znati, kak tudi neščejo znati, da je naša gimnazija ne nova, nega samo nadaljevanje stare monošterske (St. Gothardke) gimnazije, za našo krajino, v Soboti. Zdaj pa, gda se po celov državi nepotrebne Pribičevićove gimnazije brišejo, pa pravijo, da se bo morala tudi v Sloveniji ništerna brisati, te se naednok od vsej strani pokaže na našo gimnazijo.

Zakaj to?

Zato, ka smo mi dobri, mirni pa tihi. Mi smo do zdaj ešče nindri nej zadosta zružili, razen te, gda so štele ništerne modre glave, da se preselimo v Radičovo republiko. Biló nas je te dostá, tak v Soboti, kak v Cerensovci. Bili so pa tudi te tisti ljudje pri nas, šteri ne gledajo preveč radi naše gimnazije i so kričali: „Klerikalna polomija!“

Gda pa mi zahtevamo svojo gimnazijo, te vidijo v tom tudi samo strašnoga klerikalnoga pozvoja. Naša gimnazija se je ne mogla razviti v osemrazredno gimnazijo, vsakšo leto so brisali kakši razred; te nam pa lepo nakonci pravijo, gda se indri péti razredi odpirajo, da to za našo gimnazijo ne valá, zato ka je ona ne osemrazredna gimnazija. Bože mili, za pametne nas majo!

Ka naj zdaj včiniimo?

Mi ne odstopimo od svoji pravici, do popune osemrazredne gimnazije, niti za vlas. Vložili smo potrebne argumente za svojo gimnazijo v pravom časi, na vsa merodajna mesta. Či bo pa ešče potrebno, nede nas oviralo nikše vreme, pridemo

Stanovanjski zakon sprejeti.

Naš minister Dr. Gosar je v kratkom časi, kak je minister, vnogo včino za siromaško ljudstvo. Poleg različni kreditov i podpor se je zdaj zavzeo močno tudi za najemnike ali arendaše. Po zakoni majo najemniki samo do prvoga novembra toga leta zakonsko obrambo, da je hižni vért ne sme brez vsega vrčti na cesto. S prvim novembrom bi pa ta obramba prenehala i bi ravno na zimo prišlo sto i sto siromaški družin na mrzlo cesto.

Dr. Gosar je včasi spoznao, da bi se s tem siromaškomi ljudstvi zgodila velka krivica, i je spremeno zakon tak, da od prvoga novembra naprej pa do prvoga maja, sme vért samo te

arendaši odpovedati hišo, če je arendaš v tom časi dobo drugo streho. Brez vsega pa nesmi niti eden vert svojega najemnika vrčti iz hiše.

Zakon je bío sprejeti v narodnoj skupščini v Belgradi 28. oktobra. Za zakon je glasüvalo 170 poslancov, proti 76. Pri toj priliki je meo dr. Gosar tudi jako lepi govor, s šterim je spravov čast i ugled vsem Slovencom.

Strašen konec velke ladje.

Stari naročniki naši kalendarov majo popisano, kak se je potopila največša ladja na sveti „Titanic“ na svojoj prvov poti iz Europev Ameriko. Zdaj 25. toga meseca se je zgodilo skoro podobna nesreča ne daleč od

Brazilije. Italjanski potniški parnik „Principessa Mafalda“, šteri je vozo v sebi 1300 potnikov med njimi tudi nikelko Jugoslovanov se je potopo. Titanic se se je ponesrečo na svojoj prvov poti, Mafalda pa na zadnoj. Ta ladja je bila namreč že starejša, potrebna tudi popravka i so jo mislili ravno zdaj domo v Italijo spraviti, da bi ne opravljala več svoje službe med Italijov i Amerikov.

Kak se je pravzaprav zgodila nesreča, nemrejo natančno znati. Prednji del ladje se je morao v nikoj zadeti, zato, ka se je propelov potro i je po prostori, gde je bila narad, vdarila voda k mašinskim kotlom. Kotli so eksplodirali i ladja se je v kratkom časi 20 minut potopila.

Na ladji, gda so začütüli, da se je močno strosila i na to čüli strašen pok, gda so se kotli raz-

počili, poleg toga se je pa začnola nagibat i na edno stran, je gratala nepopisna zmešnjava i strah. Najslabše pri vsem je pa bilo to, da so oficirji ne znali, gde majo glavo, i so ne mogli nikšega reda držati. Srednje prostore, gde je bilo največ potnikov so zaklenoli, samo iz I. i II. razreda potnike so najprle puščali vó. Potniki so trgali deske i jemali do koj so mogli, i skakali s tistim v morje, da bi se rešili. Najhüjše je pa bilo te, gda so se v vodi pokazali morski psi i začnoli nesrečne ljudi trgati.

Nikelko sreče je bilo v tom, da sta priplavali dve velkivi ladji na pomoč ešče prle kak se je Mafalda pogrozila. Kapitan ladje kak tudi nikelko oficero i okoli 300 potnikov se je potopilo, drugo so rešili.

iz vsej najzadnji kotov naše krajine vküp i povemo zadnjo, teško reč i to tak glasno, da bo čula Ljubljana, čuo Belgrad i čuo svet.

Hm, jaz ne vem, zakaj so te edne ženske tak špajsne. Same sebi neščejo dobro. Od vsej krajev čujem: Kakšne perem je denok vse zučkasto, druga küncka,

pa veli, parim, parim pa žajfam da si malo vse čonkle ne ogülim nego vse zaman, gvant je ne takši kak bi žrada. Ženske moje, jaz vas pitam, kakšo žajfo küpüjete? Poslušajte mene pa si küpte žajfo „Zlatorog“. To je najbogša žajfa pa strašno fal. Za 5 din. je dobiš 25 kil. Küpi si srečke.

Zadnji cvet.

Kak želno čakamo po dugoj zimi sprotoletja! Naše oko išče zelenja, išče cvetja. Pa gda se prikažejo prvi cveti, kak se naše srce razveseli! Najlepše cvetje je prvo sprotolešnje cvetje; četüdi je malo, gingavo, nežno, zvončeki i vijolice, radi je mamó.

V letnom časi dostakrat niti ne opazimo cvetja. Vsa narava je v tak bujnom, bogatom življenji, da se cvetje zgübi v toj bogatoj vnožini.

Pride pa jesen. Življenje v naravi jemle slovo od nas i za svoj zadnji z Bogom, nam ešče ednok potrosi vse z najlepšim cvetjem.

Poglejmo naše preproste hižice! V vsakšem ograçeki je telko cvetečega bogastva, da se nam srce razveseli. Kak lepe so naše kmečke hišice, kak lepi so naši ograçeki v jesenskom cveti! Pa prle, kak je prišla čemerna slana i pomorila té naš jesenski kras, smo lepo okrasili svoja pokopališča ž njimi.

Kak mehki, nežni i beli so v cvetji grobi naši drági mrtvi. Malo je na naši pokopališčaj kameniti spomenikov. Samo mali leseni križeci so. Niti napisano nega tam, čido srce po-

čivle pod tem križom. Na Vsesvecovo pa, kak lepo je skrbna, lübeča roka poslala ves grob z živim belim, žučkastim i rdečkastim cvetjem.

Ste vidli naša domača pokopališča, grobe naši starišov, bratov i sestric na Vsesvecovo? Kak so mehki i nežni, tak kak naše düše. Vse naše jesensko cvetje je podobno našim mehkim düšam tüdi po svojoj farbi. Nega tü nikaj krepkoga. Nežno cvetje: belo, žučkasto, rdečkasto.

Nižši nemški pregovor pravi: Gde čüješ spevanje i gde vidiš rožice cveteti tistomi mesti se lahko brez straha približaš. Mi tüdi želemo naj bo vsakši naš ograçek, vsakše okno naši hižic puno cvetja, i hiša puna spevanja pa nikoga nede strah približati se našemi domi.

Gospodarstvo v naši občinaj.

Zdaj, gda se začinjajo občinske volitve v naši občinaj, bo dobro, če poglednemo nikelko tüdi gospodarstvo naši občin. Povedati moramo, da velka večina naši občin ešče dnesden ne vodi nikšega gospodarstva i sploh ne ve, ka je to občinsko gospodarstvo.

Notaroš.

Za vogrski časov je meo v velkoj večini občin občinsko gospodarstvo v rokaj notaroš. Nikelko vesnic vküp je melo ednoga notaroša, šteri je opravlaó večino občinski poslov, poleg toga je pa meo ešče ništerne pravice, kakše ma dnesden samo kraleski notaroš, na priliko pogodbe so se pri njem delale dedščine je on v red spravlaó i drügo. V občinskem gospodarstvu je pa meo notaroš glavno reč. Županje ali rihtarje posamezni vesnic so skoro ne meli nikšega drügoga posla, kak živinske pašošje pisati, paziti na to, da so bili občinski jarki skopani i drüge takše malenkosti.

Delimo si peneze!

Po prevráti, gda se je naša krajina združila z Jugoslavijov so tej občinski notaroši preminoli. Vsi občinski posli so prišli na župane šteri so meli zdaj dosta vekšo brigo kak prle, gda je bio župan edne vesnice samo notarošov sluga. Videlo se je pa tüdi

včasi, da je ne štošteč za župana, da more meti takši človek poleg poštenosti tüdi preci razuma i ka je glavno, mora biti tüdi dober gospodar. Poglejmo samo, kelko je prinas občin, v šteri so se občinski dohodki nakonci leta razdelili med občinare. Ne vejo ne lüdje, ne župan da so občinski penezi ne penezi občinarov, nego penezi občine, šteri se morajo porabiti samo v občinske haske.

Poznamo občino, štera je mela čistoga letnoga dohodka prek 200 jezera dinarov. Pomislimo, ka bi pаметen občinski ravniteo s temi penezi lahko hasnovitoga včino za občino! Nego, ka so napravili? Da bi se župan bole priküpo občinarov, šou je, pa je razdelo te peneze med düše. Na vsakšega je prišlo nikelko dinarov, i vsi so spevali tomi župani čast i diko.

V občini so pa bili vsi mostovi sporüšeni, ceste vse razvožene, šola pa cerkev sta se poderali, pa je nikomi ne na misel prišlo, da bi dosta bole pametno bilo, če bi se tisti penezi porabili za to, da bi popravili ceste moste, šolo i cerkev.

Občinski proračun.

Ne mislimo si, da je v našoj krajini samo edna občina, štera je peneze delila! Telko je takši občin, da či bi vse vö povedali, bi se z nas Kranjci, štere ništerni modri lüdje ne štimajo preveč, z nas tak smejali, ka nači nej. Na Kranjskom je ne bilo notarošov kak pri nas, zato so pa tam znali tüdi že davno svoje občinsko gospodarstvo tak v réd djati kak trbej.

Pri nas so mogoče v celoj krajini dve, tri občine štere konči nikelko znajo gospodariti z občinskimi dohodki, drüge pa nikaj. Ništerni občin glavna skrb je to, da nakonci leta, kak največ dohodkov razdelijo med občinare.

Povejte nam, kelko je pri nas občin, štere si napravijo na konci leta proračun za drügo leto? Na priliko, občina dobi v prihodnjem leti od placa (senja) 10 jezera dinarov, od občinske vage 5 jezera dinarov, od občinske oštarije 15 jezera dinarov, od lovine 3 jezera od pašnikov 2 jezera i tak dale, to je vküp 30 jezera dinarov. Stroške pa zračuna: mostov rabimo 6 po 2 jezera, za ceste damó

8 jezera, da bodo ednok dobre, za šolo 10 jezera, za cerkev 5 jezera, 5 jezera pa za različne drüge potrebščine. Župan bo meo svojo plačo iz dohodkov občinskoga loga, ka pa na konci leta ostane denemo v kaso za prihodnje leto. Penezi se med vse občinare nedo nikdar delili, nego či mo videli, da je gde jako potrebna kakša podpora tam jo damó.

Povejte nam po istini, da je malo takši občin, štere bi si napravile takši proračun. Da bi si pa štera občina ešče kaj vekšega napravila, na priliko občinsko mlekarno, hranilnico, zadrugo i drügo, od toga niti gučati nemremo.

Pametno gospodarstvo v občine!

Ali že vsi znamo, da pride pomali vzdrževanje šol na občine? Na Štajerskom i Kranjskom majo to že davno. Vsakša občina vzdržavle sama svojo šolo. Samo jako siromaškim občinam da država svojo pomoč pri zidanji i vzdržavanji šol. Vidite tüdi to breme, kak vsa drüga bremena se našim občinam niti poznala ne bodo, či si dobro spelamo svoje občinsko gospodarstvo. Spomnimo se samo na tisto občino v našoj krajini, štera ma prek 200 jezera dinarov letni čisti dohodkov, pa pri vsem tem nabérajó po občini za mostove, za cerkev i za šolo pa čakajo pomoč od drüge strani. Mislimo si pa tüdi, ka vse bi lahko en pameten gospodar napravo z letnimi 200 jezera dohodki! Ja, dobro naše občinsko gospodarstvo je ešče daleč za goramil

Murska Sobota.

— Sobočko bolnišnico je prevzeo v svojo upravo mariborski oblastni odbor. Vse naše bolnišnice so do zdaj strašno trpele zavolo belgrajskega centralizma, zato, ka so nikdar ne dobile zadosta potrebnoga kredita. Prva pa jako velka potreba pri našoj sobočkoj bolnišnici je to, da se povekša. Radgonska bolnišnica, štera je prle tüdi v velkoj meri služila našemi lüdstvi, je odrezana od nas, sobočka pa že dugo nema več mesta za vse naše bolnike. Najbole se to pokaže ob kakšoj posebnoj silnoj priložnosti, kak se je to zgodilo za časa škrlatinke.

Žrebanje se vrši 13. novemb. popoldne.

Letim po srečke

Trbe mi „Singer“

Ivan, ja ka pa delaš?

Srečke znajo sfaliti!

Hajdi po nje! Vreče me-

le so ne mačkinje skuze!

Mislite Vi, ka sam jaz bio vsikdar takši velki gospod? Oh ne! gvino sam v loteriji pa zdaj mam.

Ja, ka pa čakate?

Hajdi po srečke.

Zato vsi v Mursko Soboto.

Vüpamo se, da bo oblastni odbor kazao več skrbi našoj bolnišnici, kak pa nesrečen centralizem.

— Čüli smo, da je prosvetni minister dr. Kumanudí dovoló našoj sobočkoj občini, vzdržavati 7. i 8. razred gimnazije. Mi prle nikaj ne verjemo, dukeč nemo videli toga čarno na belom, i dukeč nemo videli naši peto, sedmo i osmošolcov v Soboti. — Profesor Četina je nastopó svoje novo mesto na našoj gimnaziji.

— Kak to? V Učiteljsko disciplinsko sodišče je bio kak zastopnik za sobočki srez kandidirani v Maribori prejšnji nadzornik g. Cvetko. Učitelji v istini ne vemo, što je toga gospoda postavó nam za kandidata. Mogoče se člani toga sodišče kratkomalo imenujejo? Pa ravno g. Cvetko, šteroga disciplinske zadeve mi že itak jako dobro poznamo!

Slovenska Krajina.

— V ponedlek, 7 novembra se vabijo vsi tisti, šteri so kúpili zemlo od veleposestva v Beltinci od fiškališa Némethyja, ob 2 vóri podpodnevi v Črensovce. Pogovorimo se v gostilni pri cerkvi od kúpüvanja te zemle, kak je bilo zapisano v zadnji Novinaj.

— Cankova. Pri trgovci Krefti so pred kratkim ništerni lüdjé kúpili tak skrmá precí blaga ne, da bi to konči skrmá tüdi plačali. Nesreča je pa prišla za njé te, gda je oblast pripelala policijskoga psa. Té pes je bio tak künšten, da je naednok zvohao te nesrečne kúpce, šteri so si kšenkí blago kúpili. Pa so te ešče bili iz domače občine.

— Bogojina. Preminočo nedelo je meo v šoli gospodarsko predavanje g. kmetijski referent iz Lendave. Občinstvo posebno razumni gospodarov je bilo vnogo, šteri so predavanje z velikim zanimanjem poslušali.

— Živinski pašoší valajo tak dugo, dokeč živinče ne dobi novoga gospodará. Župan mera, če na pašoší več nega mesta za podukšavanje, prikeliti zraven papér i tam napisati podukšanje. Ne pa kak smo čüli, da ništerni županje ščejo za vsakše podukšanje novi pašoší izdati i s tem siromakom nepotrebne stroške delajo.

— Naše šole. Čüli smo od večí krajov glase, da so deca skoro neprestano na dvorišči mesto v šoli. Istina, da po novom načrti májo deca po vsakšoj vóri par minut slobodnoga časa, da se vóni malo razvedrijo. Či je to za deco ravno jako priporočljivo, nevemo. Znamo pa, da so v ništerni šolaj te minute v istini tak duge, da za včenje strašno malo časa ostane. Ne vemo, či si na takši način lahko pridobijo, naša deca svoje potrebno znanje!

— Dačo do 1000 K lahko tüdi v tom leti vsakši plača s tistimi boni, štere so njim dali pri štemplanji penéz. S tem bonom, če je ne višiši od 1000 K, se lahko plača vsakša dača.

— Šolska deca v ništerni občinaj jako lepo pozdravijo stareše lüdi, v drugí občinaj pa samo zijajo človeka, če mimo ide. Videli smo pa pri tom, da zavisi od toga, kak je domači učitelje navčijo. Na to bomo pazilli Pri nas je bila do zdaj stara dobra navada, da so šolska deca vsakšega starejšega človeka pozdravila.

Država.

— Državni stroški se bodo tüdi znižali, ravno tak kak se že nikelko

začinja menšati dača. Šparati pa začnejo zdaj, kak pravi finančni minister, pri najvišiši glavaj. Tak se znižajo plače članom skupčinski odborov i državni poslancov za en tretji del.

— Pri volitvaj v skupčinske odbore je bio izvoljeni naš poslanec g. Jerič v odbor za molbe i pritožbe. No, toga pride iz naše krajine itak največ i g. poslanec bo meo dosta posla samo z našimi številnimi prošnjami; vüpamo se pa tüdi, da se bo za naše potrebščine tüdi vsigdar v prvó vrsti zavzemaó.

— Novinarske srečke. Društvo jugoslovanski novinarov je priredilo veliko loterijo v korist betežni i starovični novinarov. Glavni dobitek znaša 250 jezero dinarov, menši dobitki pa po 50, 10, i 5 jezero dinarov. Srečke se naročajo na naslov: Jugoslovensko Novinarsko Udruženje, Dobrotvorna Lotrija, Sarajevo. Ena srečka stane 10 Din, če bi pa što šteo prevzeti, da bi te srečke tržo, dobi od vsakše odane srečke po en dinar.

Nencek: Kakše fige do v loteriji? Konjske?

Karči: E ti norček! Kabi konjske! Lepe, sladke kak med.

Nencek: Pomaranč nede?

Karči: Kabi nebi, tüdi! Cela kišta.

Nencek: Joj, komaj čakam na vse to.

Karči: Počasi, dragi moj. Prle si kúpi srečke.

Nencek: Mam že 15 srečk. Fige do moje.

Karči: Jaz mam pa 20. Pomaranče do moje.

Svetovna politika.

Romunija. To državo vnogi naši lüdjé poznajo, zato, ka je bilo vnogo naši vojakov za časa bojne tam. Romunija je bogata država ali ma to nesrečo, da so vso njeno bogastvo vživali do zdaj v največjoj meri različni romunski velikaši. Ali prosto lüdstvo je itak ne preveč siromašno.

Politično življenje v Romuniji je pa jako zamotano. Že pred smrtjov romunskoga krala Ferdinanda je prišlo v kraleskoj rodbini do nekši zmešnjav tak, da so prestolonaslednika Karla prisilili, da se je odpovedao svojoj pravici do kraleskoga prestola. Za prestolonaslednika so pa postavili njegovoga petletnoga sinčeka.

Po smrti krala Ferdinanda so prevzeli, mesto mladoga prestolonaslednika, vladarstvo v svojej roke romunski patriark i ništerni člani kraleskoga doma. Princ Karol pa, šteri živi zdaj v Parizi, nešče samo tak brez vsega pozabiti na svoje pravice. On ma doma dosta pristašov šteri so zato, da pride nazaj v Romunijo i zasede kraleski prestol. V zadnjem časi je pa tüdi sam začno močno na to delati, stem, da je pošilao različna pisma na voditele romunskoga naroda. Dosta je pa izdak takši lüdi v državi, šteri so proti njemi. Ta borba pa gračüje v Romuniji čeduže hüjša.

Prekusnice.

Mama po šoli: Števek, istina, da si daes pa precí dobo po hrbti?

Števek: Mama, znate, jez se za to nikelj ne brigam ka se za mojim hrbtom godi.

Norca se je šteo delati. Stric so gnali s paše krave. Pride en deček pa pravi: Stric, kak vam pa edna krava z glavov kluma! — Vej bi ti ešče bole klumao, či bi takšo glavó noso na svojem gosečem šinje-ki, — njemi odgovorijo pameten stric.

Velki jünec. Vért živinskomi trgovci: Včera sam kúpo ednoga jünca, pa se mi vidi, da je nikelko premáli.

Živinski trgovec: Hm! Či ste šteli meti vekšega jünca, pa ste ne znali priti po mene?

Slepi cigan. Ciganica; Jako ji lepó prosim, zlata mati, dajte mi ga nikaj malo za mojega slepoga siromaka.

Vertinja: Gde pa te máš toga slepoga siromaka?

Ciganica; Tü ga znate, zlata mati, pri kükli pazi, da bi ga ne prišao kakši nebigatrbelo žandar.

Poslanska pošta

G. poslanec Klekl Jožef naznanjajo sledeče:

R. Sobota. Svoj čas poslao na delegacijo. Zdaj pa izročó urgenco g. Jeriči. Pri njem se zglesi.

K. Sobota. Vašo prošnjo rešila z g. Jeričom. Več Vam napravi on, komi je zadeva izročena.

Klemar Jožef, Ropoča. Na mojo prošnjo Vam je g. minister za socialno politiko podelo 300 Din. podpore, štero dobite potom oblasti. Z tem so Vam lanski izdatki povrnjeni, šteri so Vas trno zadeli.

Horvat Štefan, župan, Bogojina. Prošnja se najprle pošlje na velikoga župana. Od tec ide potem na ministerstvo trgovine. Pri priliki zato zvedite gda i pod šterim brojom je šla prošnja od velikoga župana v Beograd pa mi to sporočite. Morete pa znati, da Vaše prošnje ne rešijo ugodno, če bi Vam sosedne sejsmske občine protistale. Te oblast vsikdar prle opita.

Küplen Jožef, Ivanci. Ministerstvo za socialno politiko mi je odgovorilo, ka Vaše prošnje ešče nega se od sodnije. Ta more nekaj ešče sem poslati pa dozdam ne je. Oprosite gospode na sodniji, naj Vam to včinijo. Broj vaše prošnje na sodniji je 819.

Franc Ficko, Vidonci hš. 157. Vašo prošnjo izročó poslanci Vašega okraja, g. Jeriči. Če bi se pred vožnjov obrnoli na merodajno mesto, bi gotovo dobili polovično vožnjo kak so i drugi. Odgovor dobite od g. Jeriča, če bi ga med tem časom ne dobili.

G. poslanec Ivan Jerič naznanjajo sledeče:

R. Ž. Ženavlje. V Vašoj zadevi bio na ministrtvi je za letos prekesno, pač pa je za drugó leto predvidena.

F. F. Vidonci. V pismi dobite širši odgovor.

Makoter Vilma, Moravci. Naskori dobite odgovor v pismi, ka vse morate napraviti, da dobite dovoljenje.

Čs. Murska Sobota. Kda pridem domo, Vam prinesem Vaše dokumente, štere morate v prepisaj priložiti k prošnji na Odbor za molbe i žalbe.

GOSPODARSTVO.

Ne povajmo trsa „šmarnice“!

Šmarnica jako močno raste, je zaistino izredno rodovitna, jagode z debelov kožicov so na ništerni grozdaj nabito pune; farbe so zelenkaste ali žučkaste in dišeče. Njüv tek nas spominja na jagode, včasi na kupine pa tüdi — kak pravijo — na stenice.

Vinski spoznavalci odklanjajo šmarnico, ka jim je že njen tek ne prijeten. Malo znano pa je, da povzročá vekšo pijanost šmarnice lesni špirit (metilni alkohol), šteri je močen čemer (strup) i se ga poleg vinskoga špirta (etilnega alkohola) največ napravi v trsi samorodnih goric.

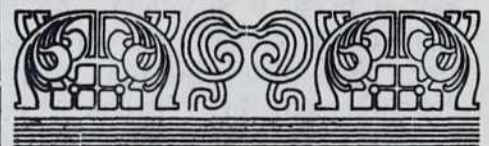
Osebe, štere se opijanjó z vekšov količijnov šmarnice, včasi zblaznijo, dostakrat pa zbetežajo, ali včasi zavolo močnoga čemera (strupa) lesnoga špirta merjejo. I zato pravimo: Vkrej s šmarnicov!

Priporočá se vceplavanje samorodni goric (divjakov, šmarnice) z najbogšim cepjom, zato, če je šmarnica močna pa zdrava pa se jo vcepi, prenese ravnotak razne betege, trsno vüš, kak ne vceplona.

Zakon o obnavljanji in pospešavanji goric prepovedava sajenje šmarnice.

Pripravla se tüdi zakon, da se ošterijam pa točilnicam, štere bodo točile šmarnice, odvzeme vsakše dovoljenje.

Ka pa v našoj krajini? Negda so bili naši breščeki, kak na Goričkom zasajeni z izredno močnimi goricami, štere so posebno za časa Marije Ternzije, rodile najbogšo vinskó kaplico. Trsna vüš pa je to trsje iztrebila že proti konci osemnajstoga stóletja. Gorice se nejsó obnovile zato, ka nišče nej znau z nikim prepraviti toga pokončevalca trsja. Na njüvo mesto je stopilo novo gospodarstvo, sadjarstvo, posebno pa živinoreja, štera gvüšno več dohodkov prinese. Vej je znano, da so gorice prav za prav loterija. Zato Vam nasvetüjemo: Ne sadite novi goric. Obstoječe gorice naj se skrbno obdelavlejo. Mlajša šmarnica naj se vcepi, štarejšé pa vó z goric. Što pa misli, da si na vsak način mora napraviti nove gorice pa ma za zdajšnje težke čase zadosta pejnéz, si naj sadij vcepleno trsje.

Za 1928. leto imam
v zalogi vsakovrstne

KALENDARE

v vsakovrstni jezikaj.

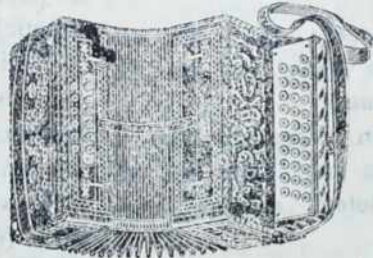
IZIDOR HAHN

trgovina s papirjem in pi-
sarniškimí potrebščinami

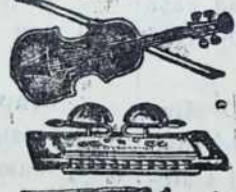
Murska Sobota.

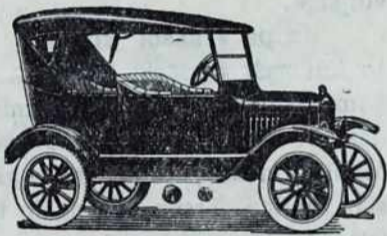
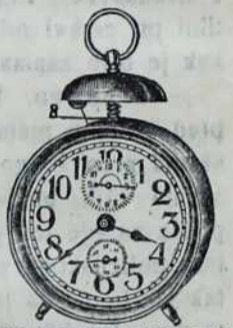
Vse za 5 Dinarov!

Meni
harmonike!

Meni pa
čoko!

Auto za 5 Dinarov!
Živijo!

Biciklin za 5 Din.!
Živijo!

13

novemb-
ra je celi den
nedela. To je
pravi zgodovinski den naše krajine. Zakaj? Zato, kar se na te den vrši loterija, v šteroj mnogo naših ljudi dobi več kak čí bi šli v Slavonijo. Ali je malo dobiti klaftar bukovich drv, vreče lepe mele, biciklin, kola, debelo gosko itd? Te den je pa tudi zato tak znameniti ar do se srečke tržile samo do 1 vöre popoldne, potem je kónec.

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 300 Din., žita 290 Din., ovs 200 Din., kukorice 230 Din., ječmena 190 Din., hajdine 300 Din., prosa 290 Din.
Živina: Govenska v Ljubljani kg., 8-10 Din., teoci 12- Din., svinje 15-17 Din. Krma: Sena 50-60 Din., slame 40-60 Din. metercent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 25 par, Schilling 7 D 95 p., Čehoslovaška krona 1 D. 67 p., Nemška zlata marka 13 D. 50 p., Francoski frank 2 D. 20 p., Švicarski frank 10 D. 93 Taljanska lira 2-90 D.

Prekmursko kat. podporno društvo sv. Ivana Krstitela.

št. 13. spadajoče pod družbo sv. Družine. Društvo je ustanovljeno 15 septembra 1920 1. in je najboljšo za Prekmurske Slovence in Slovenke v Chicagi. Zavaritje se lahko od 250 do 500 dolarov. Moški in ženske od 16. pa do 55. leta. Deca od 1. leta do 16. Deca plačujejo vsi po ednoj ceni 15 centov na en mesec, a starejši pa po svojoj starosti, čí se mladi da notri menje, čí starejši več. Seja je vsakšo 4. nedelo v meseci ob 2 vöri popoldne v Cerkvenoj dvorani sv. Štefana, Lincoln, št. po 22. Pl. V slučaju poškodbe član ali članica dobijo za 6 važnejših operacij 75 dol., za zgübo ednoga oka 100 dol., za 2 oke 250 dol., tak ravno za roko ali nogo čí je več nej za delo. Za 4 prste na roki ali na nogi 50 dol. Odborniki za leto 1927. so sledeči: Predsednik: Ivan Horvat 2050 W. 23 rd, St., podpredsednik: Martin Gabor, tajnik: Štefan Foys 1929 W. 22 nd. Pl., blagajnik: Ivan Denša 2730. Arthington St., zapisnikar: Marko Vouri, nadzorniki: Števan Horvat, Matjaš Hajdinjak in Mihal Haklin. Društva voditeo: Janoš Hren, vratar: Števan Kreslin.

Mali oglasi.

K odaji

je cela čevljarska (šujsterska) šker, kopita, „Hula cilindar mašin“ itd. Tudi so k odaji fajna harmonika na tri re-di v dobrom stanji. Poizve se pri TITAN FRANCI v Krogi.

Z arende se dajo gostilniški prostori

pod Lipov pri Čuriči. Pripravno je tudi za trgovino z mešanim blagom. Poizvedi se pri MAT. ČURIČI, zidarskom mojstri v Žižki.

Vsakovrstne sirove kože

kupuje

po najvišji dnevni ceni

Franc Trautmann
Murska Sobota
Cerkvena ulica 191.

Naročnina ino oglasi se sprejema-
jo za „Novine“ pri

I. HAHN ERDÖSI

trgovina s papirjem, s pisarniški-
kimi in šolskimi trgovci z papi-
rom igračkami v
potrebščinami. Murski Soboti št.
180. poleg rim.
kath. cerkvi ino
Soboti. bivše pošte.

? Največje veselje otrokom ?

so igračke, katere po zelo nizki ceni

in v veliki izbiri n. pr. kangle za polivanje, vedra, obroče, hinte, peresne veternice, grablje, lopate, žoge, čige, vozičke ter razne figure iz celuloida in gumija itd. dobite pri

Erdösy Barnabaš,
trgovcu s papirjem in igračkami
v M. SOBOTI, Cerkvena ulica.